

ECCE HOMO

Enkele jaren geleden maakte Nynke Deinema twee videotapes die karakteristiek zijn voor haar werk, niet alleen voor haar thematiek, maar ook voor haar neiging om de beeldoverdracht fysiek en tactiel te laten zijn, rechtstreeks en onomwonden, onordelijk en irritant, zo niet drammerig.

De ene tape toonde een huid, door het hijgen in beweging gebracht, trillend, maar zonder volume en met een beslagen cameralens als enig resultaat. De andere liet een mond zien die telkens weer kiezelstenen spuwde. Beide werken brachten het communiceren zonder pardon teug tot een fysiek en primair beginsel. Zo riep de stenen spuwende mond associaties op met walging en het leggen van eieren, terwijl de huid de prehistorische aanblik van andere delen van het menselijk lichaam in herinnering bracht. Qua materiaal vonden de tapes een verassend vervolg in een aantal aan de wand bevestigde afgietsels van koeientongen, uit karamel vervaardigd, die druppelend en druipend het beeld opriepen van een kwijlerig, slijmerige vorm van verbaliteit.

Hoewel Deinema met dit werk de communicatie definitief aan het ridiculiseren van het menselijk onvermogen koppelde, stelde het tevens de betekenis van het materiaal voorop. Als zodanig bleek het de prelude op de uitwerking van haar thematiek in de verkleinde context van haar eigen leven. Sindsdien voegt zij de dingen uit haar alledaagse omgeving samen tot een functioneel of semi-functioneel voorwerp. Ze verleiden en stoten de beschouwer af, maar verenigen ook in thematisch opzicht het dualistische: ongemak en comfort, nietigheid en bravoure, Leidenschaft en (zelf)spot, opsmuk en onzekerheid, bewapening en angst.

Deinema smolt lipsticks om in wat fraaie archeologische vondsten lijken, maar ook gehavende vrouwenlijfjes kunnen zijn. Ze naaide pleisters aaneen tot onder meer een patroongordel en een bevallig damescolbert. Met name met het colbert wordt de materiaalbetekenis als van zelf opgeblazen tot een hilarisch commentaar, ook op ontwikkelingen in de hedendaagse kunst. Pleisters stelpen het bloeden, beschermen en geven vertroosting, maar plakken ook op de huid. De draagster van het colbert, onder wie de kunstenaar zelf, is enerzijds van het pijnlijk gekleef bevrijdt, maar maakt zich anderzijds kenbaar als één grote wond, zij het dat de pijn als mode wordt gedragen.

De onlangs door Deinema vervaardigde videotape lijkt te bevestigen dat zij evenals haar tijdgenoten vrijelijk en ongehinderd door stijloverwegingen van elk denkbaar medium gebruik maakt. De tape, begeleid door de stem van een man en een vrouw die elkaar per megafoon telkens dezelfde onbegrijpelijke tekst toeroepen, toont fragmenten uit een door Deinema bij toeval weergenomen huwelijksscène. Ook in dit werk komen dualistische gegevens als pose en leed, protocol en onhandigheid naast elkaar te staan. Het geen de beklemmende scène nog meer gespleten maakt en de bruid plotseling androgyne doet zijn, de bruidegom onnozel.

Deinema combineert klassieke sculptuuropvattingen met idioom dat momenteel gezichtsbepalend is voor de hedendaagse kunst, ook voor het werk van mannelijke kunstenaars, maar in feite door de feministische kunst uit de jaren '70 werd geïnspireerd. Hoewel haar werk eveneens met een vette lach, sneer of kwinkslag wordt gebracht, verraden haar psycho- en socio-sexuele analyses een oprechte motivatie en een oorspronkelijke sensitiviteit die zij zowel kracht weet bij te zetten als te relativieren.

M.Schaap 1998